τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού τους και, δεύτερον, ότι η θέσπιση ή τροποποίηση τέτοιων δασμών ή επιβαρύνσεων δεν οδηγεί σε άμεση ή έμμεση διάκριση μεταξύ των εισαγωγών προελεύσεως των διαφόρων κρατών μελών και υπό την επιφύλαξη της υποχρεώσεως μειώσεώς τους, που διατυπώνεται στο άρθρο 133, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο.

Η προοδευτική μείωση των δασμών και φορολογικών επιβαρύνσεων που υπήρχαν κατά τον χρόνο ενάρξεως ισχύος της Συνθήκης στο επίπεδο αυτών που πλήττουν τις εισαγωγές προελεύσεως κράτους μέλους με το οποίο κάθε χώρα και έδαφος διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις, που προβλέπει η διάταξη αυτή, πραγματοποιήθηκε με την εφαρμογή της αποφάσεως 64/349. Από τότε απαγορεύεται, όσον αφορά τους δασμούς αυτούς ή τις φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος, κάθε διάκριση μεταξύ των εισαγωγών προελεύσεως των διαφόρων κρατών μελών.

ΕΚΘΕΣΗ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ
στην υπόθεση C-260/90 *

I — Περιστατικά και διαδικασία

1. *Νομικό πλαίσιο της διαφοράς*

Το άρθρο 133 της Συνθήκης ΕΟΚ έχει ως εξής:

« 1. (...)

2. Οι εισαγωγικοί δασμοί που επιβάλλει κάθε χώρα και έδαφος επί προϊόντων των κρατών μελών και των άλλων χωρών και εδαφών καταργούνται προοδευτικώς κατά τα άρθρα 12, 13, 14, 15 και 17.

3. Οι χώρες και εδάφη δύνανται, πάντως, να επιβάλλουν δασμούς που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αναπτύξεως και της εκβιομηχανίσεώς τους ή δασμούς ταμιευτικού χαρακτήρα που έχουν ως σκοπό τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού τους.

Οι δασμοί που αναφέρονται στο ανωτέρω εδάφιο μειώνονται προοδευτικώς μέχρι του επιπέδου των δασμών που ισχύουν για τις εισαγωγές των προϊόντων των προερχομένων από το κράτος μέλος, με το οποίο κάθε χώρα ή έδαφος διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις. Τα ποσοστά και ο ρυθμός των μειώσεων που

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

προβλέπονται στην παρούσα συνθήκη εφαρμόζονται επί της διαφοράς μεταξύ του δασμού που ισχύει για τα προϊόντα τα προερχόμενα από το κράτος μέλος το οποίο διατηρεί με τη χώρα ή έδαφος ιδιαίτερες σχέσεις και του δασμού που ισχύει για όμοια προϊόντα προερχόμενα από τα άλλα κράτη της Κοινότητας κατά την είσοδό τους στη χώρα ή στο έδαφος εισαγωγής.

4. Η παράγραφος 2 δεν εφαρμόζεται επί των χωρών και εδαφών που, λόγω ιδιαιτέρων διεθνών υποχρεώσεων, εφαρμόζουν ήδη κατά την έναρξη της ισχύος της παρούσας Συνθήκης δασμολόγιο χωρίς διακρίσεις.

5. Η θέσπιση ή η τροποποίηση δασμών για εμπορεύματα που εισάγονται στις χώρες και εδάφη δεν επιτρέπεται να οδηγεί, νομικά ή πραγματικά, σε άμεση ή έμμεση διάκριση μεταξύ των εισαγωγών των προερχομένων από τα διάφορα κράτη μέλη. »

Το άρθρο 74 της αποφάσεως 86/283/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1986, σχετικά με τη σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (στο εξής: απόφαση) ορίζει:

« 1. Οι αρμόδιες αρχές χώρας ή εδάφους είναι δυνατό να διατηρήσουν ή να θεσπίσουν, όσον αφορά την εισαγωγή προϊόντων καταγωγής της Κοινότητας ή άλλων χωρών ή εδαφών, τους δασμούς ή τους ποσοτικούς περιορισμούς που θεωρούν αναγκαίους, λαμβάνοντας υπόψη τις πραγματικές αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας ή του εδάφους.

2. α) Το καθεστώς συναλλαγών που οι χώρες και εδάφη εφαρμόζουν έναντι της Κοινότητας δεν πρέπει να δημιουργεί διακρίσεις μεταξύ των κρατών μελών, ούτε να είναι λιγότερο ευνοϊκό από τη μεταχείριση του μάλλον ευνοουμένου κράτους.

β) Το στοιχείο α δεν αντιτίθεται στην παραχώρηση εκ μέρους χώρας ή εδάφους, προς ορισμένες χώρες ή εδάφη ή άλλες αναπτυσσόμενες χώρες, ενός ευνοϊκότερου καθεστώτος από το παραχωρούμενο στην Κοινότητα. »

2. *Ιστορικό της διαφοράς*

Ο Bernard Leplat, ενάγων της κύριας δίκης, εισήγαγε στις 26 Ιουλίου 1988 στο έδαφος της γαλλικής Πολυνησίας ένα αυτοκίνητο Mercedes καταγωγής της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Λόγω της εισαγωγής, υποχρεώθηκε να καταβάλει ορισμένα ποσά όπως τον εισαγωγικό δασμό ταμιευτικού χαρακτήρα, τη νέα επιβάρυνση αλληλεγγύης για την κοινωνική πρόνοια, διαπύλια τέλη και τέλος στατιστικής. Συνολικά, επρόκειτο για ποσό ανερχόμενο σε 1 143 525 φράγκα Ειρηνικού (CFP).

Ο Leplat ζήτησε από το tribunal de paix de Papeete να καταδικάσει το έδαφος της γαλλικής Πολυνησίας να του επιστρέψει το ποσό αυτό νομιμοτόκως. Προς στήριξη του αιτήματός του, προβάλλει ότι οι δασμοί αυτοί και τα τέλη συνιστούν μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος προς εισαγωγικούς δασμούς στους

οποίους αναφέρεται το άρθρο 133 της Συνθήκης ΕΟΚ. Κατά τον Leplat, από τις διατάξεις του άρθρου αυτού προκύπτει ότι οι αρχές του εδάφους είχαν την υποχρέωση, τουλάχιστον, να μειώσουν τους δασμούς αυτούς μέχρι του επιπέδου των δασμών που εφαρμόζονται στις ανταλλαγές μεταξύ της Γαλλίας και της γαλλικής Πολυνησίας κατά τον χρόνο ενάρξεως ισχύος της Συνθήκης. Τα εμπορεύματα καταγωγής Γαλλίας εισάγονταν τότε στη γαλλική Πολυνησία απαλλασσόμενα εισαγωγικών δασμών. Εξάλλου, προβάλλει ότι το άρθρο 74 της προαναφερθείσας αποφάσεως 86/283 του Συμβουλίου δεν μπορεί να αποτελέσει νόμιμη βάση για την είσπραξη των επιδίκων δασμών διότι συνιστά παράνομη αναθεώρηση των όρων του άρθρου 133.

Το tribunal de paix de Papeete θεώρησε ότι η επίλυση της διαφοράς εξαρτάται, αφενός, από την ερμηνεία του άρθρου 133 της Συνθήκης ΕΟΚ και, αφετέρου, από το κύρος της σχετικής διατάξεως της αποφάσεως 86/283 του Συμβουλίου. Συνεπώς, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

« 1) Αφορούν οι διατάξεις του άρθρου 133, παράγραφοι 2 και 3, της Συνθήκης της 25ης Μαρτίου 1957 τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, μπορούν οι συνδεδεμένες με την Κοινότητα υπερπόντιες χώρες και εδάφη να επιβάλλουν τέτοιους δασμούς ή τέλη κατά την εισαγωγή προϊόντων καταγομένων από την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα;

3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ποιες είναι οι υποχρεώσεις που απορρέουν, για τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη, από τον σκοπό της μειώσεως των δασμών, ο οποίος ορίζεται στο άρθρο 133, παράγραφος 3, της Συνθήκης;

4) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως, είναι έγκυρες οι αποφάσεις του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υπέρ συνδέσεως των υπερποντίων χωρών και εδαφών, οι οποίες τους επιτρέπουν να διατηρούν ή να θεσπίζουν δασμούς επί των εισαγομένων από την Κοινότητα προϊόντων και συγκεκριμένα το άρθρο 74 της αποφάσεως 86/283/ΕΟΚ της 30ής Ιουνίου 1986, ενόψει των άρθρων 133 και 136 της Συνθήκης; »

Η απόφαση του tribunal de paix de Papeete πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 27 Αυγούστου 1990.

Κατά το άρθρο 20 του Πρωτοκόλλου περί του οργανισμού ΕΟΚ του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν στις 19 Νοεμβρίου 1990 το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενο από τον Jürgen Huber, σύμβουλο στη Νομική Υπηρεσία, στις 23 Νοεμβρίου 1990 η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τη Marie-José Jonczy και τον Hans Peter Hartvig, νομικούς συμβούλους, στις 26 Νοεμβρίου 1990 το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενο από τον Dr B. R. Bot, γενικό γραμματέα του Υπουργείου Εξωτερικών, στις 27 Νοεμβρίου 1990 η Γαλλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τον Philippe Pouzoulet, υποδιευθυντή στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και τον Claude Chavance, στις 4 Δεκεμβρίου 1990 το Ηνωμένο Βασίλειο, εκπροσωπούμενο από τον Derrick Wyatt, barrister, και τον H. A. Kaya, και στις 27 Δεκεμβρίου

1990 το αυτόνομο έδαφος της γαλλικής Πολυνησίας, εκπροσωπούμενο από τον Πρόεδρο της Κυβερνήσεως Alexandre Leontieff, και τον Jean-Paul Levy, παρ' εφέταις δικηγόρο Παρισιού.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

II — Γραπτές παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο

Η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου βάσει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ

Προκαταρκτικώς, τα μέρη που υπέβαλαν παρατηρήσεις, με εξαίρεση τη γαλλική Πολυνησία, εξετάζουν το ζήτημα αν το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί εν προκειμένω βάσει του άρθρου 177 της Συνθήκης. Η *Γαλλική Δημοκρατία* και η *Επιτροπή* θεωρούν ότι η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου πρέπει να επιβεβαιωθεί, ενώ η *Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου* είναι της γνώμης ότι το Δικαστήριο πρέπει να κρίνει εαυτό αναρμόδιο λόγω του ότι το παραπέμπον δικαστήριο δεν είναι δικαστήριο κράτους μέλους. Το *Βασίλειο των Κάτω Χωρών* και το *Συμβούλιο* απέφυγαν ρητώς να λάβουν θέση επί του ζητήματος αυτού. Πάντως, όλα τα μέρη δέχονται ότι το ζήτημα αυτό είχε τεθεί ήδη στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-100/89 και C-101/89, Kaeffer και Procacci κατά Γαλλίας, στις οποίες η απόφαση του Δικαστηρίου δεν είχε εκδοθεί κατά την υποβολή των παρατηρήσεων στην παρούσα υπόθεση (βλ. απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1990, Συλλογή 1990, σ. I-4647).

Το ζήτημα αν το άρθρο 133 περιλαμβάνει τις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς

Το πρώτο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου

Η *γαλλική Πολυνησία* θεωρεί ότι το άρθρο 133 αφορά όχι μόνο την έννοια των δασμών υπό στενή έννοια, αλλά και τις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος. Πράγματι, το άρθρο αυτό διευκρινίζει ότι οι δασμοί καταργούνται προοδευτικώς κατά τα άρθρα 12, 13, 14, 15 και 17 της Συνθήκης. Δεδομένου ότι τα τελευταία αυτά άρθρα αναφέρονται στην προοδευτική κατάργηση όλων των δασμών και φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος, πρέπει η μνεία του άρθρου 133 της Συνθήκης στους δασμούς να ερμηνευθεί ως περιλαμβάνουσα επίσης τις φορολογικές επιβαρύνσεις που έχουν το ίδιο αποτέλεσμα. Διαφορετική ερμηνεία θα αφαιρούσε κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα από το άρθρο αυτό διότι θα ήταν δυνατό να μεταβάλλεται η ονομασία των δασμών ώστε να επιτρέπεται η είσπραξή τους.

Η *Ολλανδική Κυβέρνηση*, μολονότι δέχεται ότι το άρθρο 133 αναφέρεται μόνο στους δασμούς, θεωρεί ότι οι διατάξεις του άρθρου αυτού θα έχαναν την πρακτική τους αποτελεσματικότητα αν η αρχή της καταργήσεως και η εξουσία επιβολής των δασμών δεν επεκτείνόταν επίσης στις φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος. Σχετικώς, αναφέρεται στο καθεστώς συνδέσεως που προβλέπεται με το τέταρτο μέρος της Συνθήκης. Ειδικότερα, από το άρθρο 132, παράγραφος 1, προκύπτει ότι, όσον αφορά τις εισαγωγές καταγωγής της Κοινότητας, οι υπερπόντιες χώρες και εδάφη (στο εξής: ΥΧΕ) υποχρεούνται να τηρούν την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων. Αυτή η μη διακριτική μεταχείριση πρέπει να αντιστοιχεί στην εμπορική σχέση που συνδέει την οικεία χώρα ή το

οικείο έδαφος με το κράτος μέλος της Κοινότητας με το οποίο διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις. Κατά τη γνώμη της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, συσταλτική ερμηνεία της έννοιας των δασμών θα είχε ως αποτέλεσμα να διακυβεύσει, με εισάγουσες διακρίσεις φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος, τον στόχο του άρθρου 133, δηλαδή την εφαρμογή ίσων όρων εμπορίας, στις αγορές των ΥΧΕ, των προϊόντων του μητροπολιτικού εδάφους και των προϊόντων των άλλων χωρών μελών και των άλλων ΥΧΕ.

Δεύτερον, κατά την Ολλανδική Κυβέρνηση, η οικονομία του καθεστώτος του άρθρου 133 παρέχει επίσης ενδείξεις για μια θετική απάντηση στο πρώτο ερώτημα. Η διατύπωση του άρθρου 133, παράγραφος 2, ήτοι η παραπομπή στα άρθρα 12 έως 17, οδηγεί στην αποδοχή του ότι λήφθηκε υπόψη όχι μόνον ο ρυθμός καταργήσεως των δασμών, αλλά επίσης το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής των προς κατάργηση δασμών. Ενώ ο ρυθμός της καταργήσεως ρυθμίζεται στο άρθρο 14, τα άρθρα 12 και 13 ορίζουν ότι η τήρηση της υποχρεώσεως standstill και καταργήσεως των δασμών εκτείνεται επίσης στις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος.

Τέλος, η Ολλανδική Κυβέρνηση αναφέρεται στην εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 133 που πραγματοποιήθηκε με τις αποφάσεις εφαρμογής οι οποίες εκδόθηκαν βάσει του άρθρου 136. Οι αποφάσεις αυτές δεν περιορίζονται μόνο στους δασμούς, αλλά εφαρμόζονται και στις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος, ιδίως όσον αφορά την εξάλειψη των επιβαρύνσεων που καταβάλλονται κατά τη διέλευση των συνόρων και το τελωνειακό καθεστώς.

Ενόψει των παρατηρήσεων αυτών, η Ολλανδική Κυβέρνηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το πρώτο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου συνεπάγεται καταφατική απάντηση.

Η *Γαλλική Κυβέρνηση* υπογραμμίζει ότι οι διατάξεις του άρθρου 133, μολονότι αναφέρονται μόνο στους δασμούς, ωστόσο παραπέμπουν στις διατάξεις των άρθρων 12 έως 17 της Συνθήκης, που προβλέπουν επίσης την κατάργηση των φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος. Η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων, όσον αφορά τους δασμούς που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή στις ΥΧΕ, εφαρμόζεται επομένως και στις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος. Εξάλλου, η Γαλλική Κυβέρνηση προβάλλει ότι, αν δεν συνέβαινε κάτι τέτοιο, οι διατάξεις του άρθρου 133 θα στερούνταν πρακτικής αποτελεσματικότητας.

Το *Ηνωμένο Βασίλειο* προβάλλει ότι οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται αποκλειστικά στους δασμούς και όχι στις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος. Σχετικώς, παραθέτει τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Roemer, στην υπόθεση 26/69, Επιτροπή κατά Γαλλίας (Rec. 1970, σ. 565). Κατά τον γενικό εισαγγελέα, το άρθρο 133 της Συνθήκης αφορά μόνο « την εξάλειψη των δασμών που πλήττουν τις εισαγωγές και, επομένως, δεν περιλαμβάνουν τις φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς ».

Κατά τη γνώμη του Ηνωμένου Βασιλείου, η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται επίσης από τις εξής σκέψεις. Πρώτον, το άρθρο 133, παράγραφος 3, ορίζει τη μείωση των δασμών σύμφωνα με τα ποσοστά και τον ρυθμό των μειώσεων που προβλέπει η Συνθήκη. Πράγματι, οι όροι αυτοί έχουν σημασία όσον αφορά τους δασμούς υπό στενή έννοια, στερούνται όμως παντελώς σημασίας όσον αφορά τις επιβαρύν-

σεις ισοδυνάμου αποτελέσματος. Δεύτερον, το άρθρο 70 της προαναφερθείσας αποφάσεως 86/283 του Συμβουλίου, προβλέπει ότι τα προϊόντα καταγωγής των ΥΧΕ εισάγονται στην Κοινότητα χωρίς δασμούς και επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος. Θα ήταν άσκοπο να αναφέρονται οι επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος αν περιλαμβάνονταν στους δασμούς. Αντιθέτως, το άρθρο 74 παρέχει τη δυνατότητα στις ΥΧΕ να διατηρήσουν ή να θεσπίσουν δασμούς υπό ορισμένες προϋποθέσεις, αλλά σιωπά ως προς το ζήτημα των επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος. Το Ηνωμένο Βασίλειο συνάγει από αυτό ότι το άρθρο 133 της Συνθήκης και το άρθρο 74 της προαναφερθείσας αποφάσεως αφορούν αποκλειστικά τους δασμούς υπό στενή έννοια.

Προκαταρκτικώς, η *Επιτροπή* παρατηρεί κυρίως ότι οι γενικές διατάξεις της Συνθήκης και του παραγώγου δικαίου δεν έχουν εφαρμογή στις ΥΧΕ· μόνο το ειδικό καθεστώς που θεμελιώνεται στις διατάξεις των άρθρων 131 έως 136 της Συνθήκης έχει εφαρμογή. Το καθεστώς αυτό,που θεσπίστηκε για πέντε έτη, παρατάθηκε με αρκετές διαδοχικές αποφάσεις από τις οποίες η τελευταία χρονολογικά είναι η εκδοθείσα από το Συμβούλιο στις 30 Ιουνίου 1986, στην οποία αναφέρεται η παρούσα υπόθεση. Όσον αφορά την εφαρμογή του εμπορικού καθεστώτος, το άρθρο 132 ορίζει, αφενός, ότι κάθε ΥΧΕ εφαρμόζει στις εμπορικές του συναλλαγές με τα κράτη μέλη και τις άλλες ΥΧΕ το καθεστώς που εφαρμόζει έναντι του ευρωπαϊκού κράτους με το οποίο διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις. Αφετέρου, η Συνθήκη δεν προβλέπει την εφαρμογή του Κοινού Δασμολογίου (ΚΔ) για τις ΥΧΕ και μολονότι το ΚΔ εφαρμόζεται ωστόσο σε ορισμένες ΥΧΕ, πρόκειται για απόφαση καθαρά εσωτερική του οικείου κράτους μέλους.

Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου, η Επιτροπή θεωρεί ότι το άρθρο 133 δεν περιλαμβάνει τις φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος. Πρώτον, το άρθρο 133 αναφέρεται ρητά μόνο στους δασμούς, ενώ όταν με τη Συνθήκη επιδιώκεται η ρύθμιση των επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος, αυτό γίνεται κατά τρόπο ρητό. Σχετικώς, δεν είναι καθοριστικό το ότι το άρθρο 133, παράγραφος 2, παραπέμπει στα άρθρα 12 επ. διότι είναι καθόλα δυνατό η παραπομπή αυτή να ισχύει μόνο σε σχέση με το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 133.

Δεύτερον, το άρθρο 132 δεν παρέχει κανένα επιχείρημα υπέρ της ευρείας ερμηνείας του άρθρου 133. Το άρθρο αυτό διακρίνει σαφώς μεταξύ της εισαγωγής στην Κοινότητα προϊόντων καταγωγής των ΥΧΕ και των εισαγωγών στις ΥΧΕ προϊόντων καταγωγής των κρατών μελών. Όσον αφορά τις εισαγωγές στις ΥΧΕ, το άρθρο 132 αποβλέπει στη δημιουργία καταστάσεως μη εισάγουσας διακρίσεις μεταξύ των κρατών μελών και δείχνει ότι στόχος της Συνθήκης δεν είναι κατ' ανάγκη η θέσπιση αμοιβαιότητας μεταξύ των υποχρεώσεων των ΥΧΕ και εκείνων των κρατών μελών. Η κατάσταση αυτή συμβιβάζεται με τον σκοπό της συνδέσεως ο οποίος είναι η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως των ΥΧΕ. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το άρθρο 133, παράγραφος 3, επιτρέπει στις ΥΧΕ να επιβάλλουν δασμούς που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αναπτύξεώς τους και αφήνει να νοηθεί ότι σκοπίμως οι συντάκτες της Συνθήκης δεν ρύθμισαν τις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος στο άρθρο 133.

Η Επιτροπή συνάγει από αυτό ότι το άρθρο 133 δεν περιλαμβάνει τις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς, μολονότι δέχεται ότι το αποτέλεσμα αυτό μπορεί θεωρητικά να έχει ως συνέπεια ότι οι ΥΧΕ μπορούν

να παρεμποδίσουν, με την καθιέρωση φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος, τα αποτελέσματα που επιδιώκονται με την κατάργηση των δασμών.

των διακρίσεων μεταξύ της μητροπόλεως και των άλλων κρατών μελών.

Η δυνατότητα των ΥΧΕ να επιβάλλουν φορολογικές επιβαρύνσεις επί των εισαγωγών προϊόντων καταγωγής ΕΟΚ

Το δεύτερο και το τρίτο ερώτημα

Το *αυτόνομο έδαφος της γαλλικής Πολυνησίας* προβάλλει ότι από το άρθρο 133, παράγραφοι 3 και 5, προκύπτει ότι οι επίδικες επιβαρύνσεις μπορούν να επιβάλλονται στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη υπό την επιφύλαξη ότι δεν θέτουν σε μειονεκτική θέση τα προϊόντα των άλλων κρατών μελών πλην της Γαλλίας. Σχετικώς, παρατηρεί ότι οι επιβαρύνσεις που καταβάλλονται κατά την είσοδο στο έδαφος της Πολυνησίας επιβάλλονται τόσο στα προϊόντα καταγωγής της μητροπόλεως, όσο και στα προϊόντα καταγωγής των άλλων κρατών μελών της ΕΟΚ.

Ως προς το τρίτο ερώτημα, η Ολλανδική Κυβέρνηση προβάλλει ότι από τη διατύπωση της Συνθήκης προκύπτει ότι, από το τέλος της μεταβατικής περιόδου, η επιβολή δασμών και φορολογικών επιβαρύνσεων πρέπει να γίνεται χωρίς διάκριση υπέρ της μητροπόλεως. Το πλαίσιο αναφοράς για το επίπεδο των επιβαρύνσεων οι οποίες ενδεχομένως επιβάλλονται ακόμη πρέπει, επομένως, να είναι το επίπεδο που αφορά τις εισαγωγές καταγωγής της μητροπόλεως. Εν προκειμένω, η Ολλανδική Κυβέρνηση παρατηρεί ότι, από τη Διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι τα εισαγόμενα εμπορεύματα καταγωγής του γαλλικού τελωνειακού εδάφους εισάγονταν στη γαλλική Πολυνησία χωρίς δασμούς κατά τον χρόνο ενάρξεως ισχύος της Συνθήκης. Αν αυτό είναι ακριβές, κατά την Ολλανδική Κυβέρνηση, αυτό σημαίνει ότι οι δασμοί που επιβλήθηκαν εν προκειμένω κατά την εισαγωγή από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ενός αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσεως δεν έπρεπε να επιβληθούν.

Κατά την *Ολλανδική Κυβέρνηση,* οι εν λόγω δασμοί έπρεπε να είχαν καταργηθεί το αργότερο στο τέλος της μεταβατικής περιόδου και, εξάλλου, δεν έπρεπε να θεσπιστούν εκ νέου. Ωστόσο, το άρθρο 133, παράγραφος 3, συνιστά παρέκκλιση από την αρχή της παραγράφου 2. Η εκτίμηση ως προς την αναγκαιότητα χρησιμοποιήσεως της εξουσίας που καθορίζεται στην παράγραφο 3 ανήκει πρωτίστως στη διοίκηση της οικείας χώρας ή εδάφους και ο έλεγχος που ασκεί το Δικαστήριο μπορεί να συνίσταται στον καθορισμό ορισμένων κριτηρίων ή αντικειμενικών οδηγιών σχετικά με την κανονική χρήση της εξουσίας αυτής. Επιπλέον, στο πλαίσιο της χρησιμοποιήσεως της ευχέρειας αυτής, οι υπερπόντιες χώρες και εδάφη πρέπει να τηρούν την αρχή της απαγορεύσεως

Κατά τη γνώμη της *Γαλλικής Κυβερνήσεως,* η μόνιμη παρέκκλιση από την αρχή της αμοιβαιότητας μεταξύ των ΥΧΕ και των κρατών μελών της ΕΟΚ, που προβλέπεται στο άρθρο 133, δικαιολογείται από την ανεπαρκή ανάπτυξη των ΥΧΕ. Ωστόσο, θεωρεί ότι κατά την εφαρμογή του κατά παρέκκλιση αυτού καθεστώτος, οι δασμοί που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή στις ΥΧΕ πρέπει να είναι σύμφωνοι προς την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων μεταξύ κρατών μελών, σύμφωνα με τη διατύπωση του άρθρου αυτού. Σχετικώς, το τελωνειακό καθεστώς που ισχύει στη γαλλική Πολυνησία συνάδει πλήρως προς τις σχετικές διατάξεις της Συνθήκης διότι δεν συνεπάγεται καμιά διάκριση μεταξύ κρατών μελών.

Το *Ηνωμένο Βασίλειο* παρατηρεί ότι δεν χρειάζεται να δοθεί απάντηση στο δεύτερο και στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα αν το Δικαστήριο δεχθεί την απάντηση που πρότεινε το Ηνωμένο Βασίλειο για το πρώτο ερώτημα. Ωστόσο, στην περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο δεν θα δεχόταν την άποψη αυτή, το Ηνωμένο Βασίλειο συνάγει από το άρθρο 132 ότι μία ΥΧΕ υποχρεούται να εφαρμόζει στις εισαγωγές από τα κράτη μέλη και τις άλλες ΥΧΕ το ίδιο καθεστώς που εφαρμόζει στις εισαγωγές από το κράτος μέλος με το οποίο διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις. Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, από το άρθρο 133, παράγραφος 3, προκύπτει ότι οι ΥΧΕ υποχρεούνται να μεριμνήσουν ώστε, κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, οι επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς που πλήττουν τις εισαγωγές από τα κράτη μέλη και τις άλλες ΥΧΕ να μειωθούν στο επίπεδο των επιβαρύνσεων που πλήττουν τις εισαγωγές από το κράτος μέλος με το οποίο η ΥΧΕ διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις.

Το Ηνωμένο Βασίλειο προσθέτει ότι, ελλείψει οποιασδήποτε σαφούς και ακριβούς ενδείξεως ως προς τη νομική κατάσταση σχετικά με τις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος, καμιά υποχρέωση απορρέουσα από το άρθρο 133 δεν μπορεί να δημιουργήσει δικαιώματα έναντι των πολιτών τα οποία τα δικαστήρια των ΥΧΕ υποχρεούνται να διασφαλίζουν.

Η *Επιτροπή* θεωρεί ότι από τις διατάξεις του άρθρου 133 προκύπτει ότι οι ΥΧΕ μπορούν να διατηρούν τους δασμούς οι οποίοι υπήρχαν κατά τον χρόνο ενάρξεως ισχύος της Συνθήκης και των οποίων η επιβολή δικαιολογούνταν από τα κριτήρια που καθιερώνονται στην τρίτη παράγραφο του άρθρου αυτού, εφόσον οι δασμοί αυτοί μειώνονται προοδευτικά έναντι των άλλων κρατών μελών της Κοινότητας μέχρι του επιπέδου των δασμών που επιβάλλονται στα ίδια προϊόντα που εισάγονται από το κράτος μέλος με το οποίο η ΥΧΕ διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις. Εξάλλου, οι ΥΧΕ μπορούν να θεσπίζουν νέους δασμούς ή να μεταβάλλουν τους υφισταμένους υπό τον όρο ότι ανταποκρίνονται στα θεσπισθέντα κριτήρια και δεν συνεπάγονται διάκριση μεταξύ των εισαγωγών από διάφορα κράτη μέλη της Κοινότητας.

Το κύρος του άρθρου 74 της αποφάσεως 86/283 του Συμβουλίου της 30ής Ιουνίου 1986

Το τέταρτο ερώτημα

Το *αυτόνομο έδαφος της γαλλικής Πολυνησίας* προβάλλει ότι το επίδικο άρθρο ουδόλως συνιστά αναθεώρηση του άρθρου 133 της Συνθήκης ΕΟΚ. Πράγματι, το άρθρο 133, παράγραφος 5, της Συνθήκης ορίζει ότι η θέσπιση ή η τροποποίηση δασμών για εμπορεύματα που εισάγονται στις χώρες και εδάφη δεν επιτρέπεται να οδηγεί σε διάκριση μεταξύ των κρατών μελών της ΕΟΚ. Η λέξη « θέσπιση » επιτρέπει έμμεσα τη δημιουργία νέων δασμών και νέων φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος. Κατά συνέπεια, επιτρέποντας τη διατήρηση και τη θέσπιση τέτοιων δασμών, το επίδικο άρθρο δεν συνιστά παράβαση των διατάξεων της Συνθήκης.

Η *Ολλανδική Κυβέρνηση* ισχυρίζεται ότι το άρθρο 74 τείνει στο να διευκρινίσει και να αναπτύξει τις λεπτομέρειες του καθεστώτος συνδέσεως που θεσπίστηκε με το τέταρτο μέρος της Συνθήκης. Κατά συνέπεια, το άρθρο 74 πρέπει να εφαρμοστεί και να ερμηνευθεί υπό το φως του σκοπού και του περιεχομένου του άρθρου 133, ειδικότερα των παραγράφων 2 και 3. Επί του τελευταίου αυτού σημείου, η Ολλανδική Κυβέρνηση παραπέμπει στην ερμηνεία που προτείνει για τις διατάξεις αυτές και διατύπωσε ως απάντηση στο δεύτερο και το τρίτο ερώτημα.

Η *Γαλλική Κυβέρνηση* προβάλλει ότι η επιχειρηματολογία του ενάγοντος της κύριας δίκης, κατά την οποία το άρθρο 74 συνιστά αντικανονική αναθεώρηση των όρων του άρθρου 133 της Συνθήκης, αντιφάσκει προς τους όρους του άρθρου 133, παράγραφος 5, που αναφέρεται ρητά στη θέσπιση νέων δασμών ή φορολογικών επιβαρύνσεων. Υπενθυμίζει σχετικά ότι η απόφαση 86/283 του Συμβουλίου, που περιλαμβάνει το άρθρο του οποίου το κύρος αμφισβητείται, εκδόθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 136, παράγραφος 2, της Συνθήκης. Η απόφαση αυτή θεσπίστηκε ως συνέχεια τεσσάρων άλλων αποφάσεων που έλαβε ήδη το Συμβούλιο κατ' εφαρμογή της διατάξεως αυτής προς ανανέωση της Συμβάσεως εφαρμογής ως προς τη σύνδεση με τις ΥΧΕ. Κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, επιβάλλεται να συναχθεί από τη διατύπωση των διατάξεων αυτών ότι ανταποκρίνονται σε μια ερμηνεία του άρθρου 133 της Συνθήκης, ομόφωνη στους κόλπους του Συμβουλίου, κατά την οποία οι ΥΧΕ διατηρούν την εξουσία να επιβάλλουν δασμούς και φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος υπό τους όρους που καθορίζονται με τη Συνθήκη.

Όσον αφορά το ζήτημα αν οι επιταγές του άρθρου 136, παράγραφος 2, τηρήθηκαν από το Συμβούλιο, η Γαλλική Κυβέρνηση υπενθυμίζει ότι, κατά το άρθρο 131, η σύνδεση των ΥΧΕ οφείλει κατά πρώτο λόγο να εξυπηρετεί τα συμφέροντα των κατοίκων των χωρών και εδαφών αυτών. Επομένως, εναπόκειται στο Συμβούλιο να λάβει υπόψη το άρθρο 133 της Συνθήκης όταν εκδίδει τις αποφάσεις συνδέσεως βάσει του άρθρου 136, παράγραφος 2. Η Γαλλική Κυβέρνηση συνάγει ότι το Συμβούλιο τήρησε πλήρως τη Συνθήκη ΕΟΚ θεσπίζοντας τις διατάξεις του επίμαχου άρθρου.

Το *Ηνωμένο Βασίλειο* προβάλλει ότι το άρθρο 74 συμβιβάζεται με το άρθρο 133 της Συνθήκης. Πρώτον, η άποψη κατά την οποία οι ΥΧΕ μπορούν να θεσπίζουν και να διατηρούν δασμούς επιβεβαιώνεται από το γράμμα του άρθρου 133 το οποίο αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στη θέσπιση δασμών. Εξάλλου, μολονότι το άρθρο 133 προβλέπει μια σταδιακή εξέλιξη προς την ίση μεταχείριση, δεν έχει ως σκοπό να σταθεροποιήσει τους δασμούς στο επίπεδο στο οποίο βρίσκονταν κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Το Ηνωμένο Βασίλειο συνάγει ότι το άρθρο 74 της αποφάσεως 86/283 συμβιβάζεται με τα άρθρα 133 και 136 της Συνθήκης.

Το *Συμβούλιο* υπενθυμίζει ότι η απόφαση της οποίας το κύρος αμφισβητείται βασίζεται στο άρθρο 136, παράγραφος 2, της Συνθήκης. Το άρθρο αυτό ορίζει ότι το Συμβούλιο καθορίζει, βάσει των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων και των αρχών της παρούσας Συνθήκης, τις διατάξεις που πρέπει να προβλεφθούν για μία νέα περίοδο. Τα άρθρα 132 και 133 είναι διατάξεις οι οποίες θέτουν σε εφαρμογή τις γενικές αρχές βάσει των οποίων το Συμβούλιο οφείλει να λαμβάνει αποφάσεις. Κατά τη γνώμη του Συμβουλίου, τα άρθρα αυτά έχουν διαρκή χαρακτήρα και οφείλει να τα τηρεί επίσης όταν λαμβάνει τις αποφάσεις του βάσει του άρθρου 136. Εκτιμώντας τα διάφορα στοιχεία τα οποία οφείλει να λαμβάνει υπόψη, το Συμβούλιο διαθέτει εξουσία εκτιμήσεως εφόσον σέβεται τον πρωταρχικό σκοπό, δηλαδή την προώθηση των συμφερόντων και της αναπτύξεως των ΥΧΕ.

Όσον αφορά το συγκεκριμένο ερώτημα ως προς το κύρος του άρθρου 74, το Συμβούλιο παρατηρεί ότι το άρθρο 133 επιτρέπει στις ΥΧΕ να επιβάλλουν δασμούς υπό ορισμένους όρους. Ερμηνεύει τους όρους « δύνανται να επιβάλλουν » ότι σημαίνουν « δύνανται να διατηρούν ή να θεσπίζουν ». Η ερμηνεία αυτή προκύπτει ιδίως από την παράγραφο 5 του άρθρου 133 στην οποία γίνεται μνεία για « θέσπιση ή τροποποίηση » των δασμών.

Εφόσον η θέσπιση αφορά την καθιέρωση νέων δασμών, έπεται ότι ο όρος « επιβάλλουν » πρέπει επίσης να ερμηνευθεί ως περιλαμβάνων τη δυνατότητα θεσπίσεως νέων δασμών.

Κατά το Συμβούλιο, αντιθέτως, από την ανάγνωση της παραγράφου 3 σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 του άρθρου 133 προκύπτει ότι κάθε άμεση ή έμμεση διάκριση μεταξύ των εισαγωγών καταγωγής των διαφόρων κρατών μελών απαγορεύεται. Αυτό ισχύει τόσο για τους δασμούς που υπήρχαν κατά τον χρόνο ενάρξεως ισχύος της Συνθήκης, όσο και για τους νέους δασμούς που θεσπίζονται μετά την ημερομηνία αυτή. Σχετικώς, το Συμβούλιο θεωρεί ότι οι όροι [των εισαγωγών] « των προερχομένων από τα διάφορα κράτη μέλη » καλύπτει όλα τα κράτη μέλη, περιλαμβανομένου και εκείνου με το οποίο η ΥΧΕ διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις.

Συνοπτικά, το Συμβούλιο δέχεται ότι το άρθρο 133 του επιτρέπει να θεσπίζει δυνάμει του άρθρου 136, παράγραφος 2, τις διατάξεις που παρέχουν στις ΥΧΕ τη δυνατότητα να διατηρούν τους υφισταμένους δασμούς ή να θεσπίζουν νέους δασμούς που θεωρούν αναγκαίους για την ανάπτυξή τους, εφόσον οι δασμοί αυτοί δεν εισάγουν καμιά διάκριση μεταξύ των κρατών μελών, στα οποία περιλαμβάνεται επίσης το κράτος μέλος με το οποίο η ενδιαφερόμενη ΥΧΕ διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις.

Η *Επιτροπή* συγκρίνει τη διατύπωση του άρθρου 133 της Συνθήκης με τη διατύπωση του άρθρου 74 της επίδικης αποφάσεως. Παρατηρεί ότι, σύμφωνα με το τελευταίο αυτό άρθρο, το καθεστώς συναλλαγών δεν πρέπει να δημιουργεί διακρίσεις μεταξύ των κρατών μελών της Κοινότητας και συνάγει από αυτό ότι, έστω και αν το άρθρο 74 της αποφάσεως — με τη διατύπωσή του και με την εισαγωγή ορισμένων στοιχείων που αφορούν τις σχέσεις με τις τρίτες χώρες — παρεκκλίνει λίγο από το άρθρο 133, το καθεστώς που θεσπίζεται με το άρθρο 74 της αποφάσεως αντιστοιχεί ουσιαστικά σε εκείνο που προκύπτει με την εφαρμογή του άρθρου 133 της Συνθήκης.

Αν υποτεθεί ότι το καθεστώς που θεσπίζεται με το επίδικο άρθρο διαφέρει από εκείνο του άρθρου 133, η Επιτροπή προβάλλει ότι ένα τέτοιο καθεστώς μπορεί να είναι έγκυρο ενόψει του άρθρου 136 της Συνθήκης, αν ληφθεί υπόψη η εξουσία εκτιμήσεως που αναγνωρίζεται στο Συμβούλιο « βάσει των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων και των αρχών της παρούσας Συνθήκης ». Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, καίτοι οι ειδικές διατάξεις του μέρους IV της Συνθήκης εξακολουθούν να ισχύουν ως αρχές, εντούτοις είναι αληθές ότι οι αρχικά προβλεφθείσες λεπτομέρειες συνδέσεως συνιστούσαν ένα ελάχιστο καθεστώς υπέρ των ΥΧΕ το οποίο ουδόλως απέκλειε μεταγενέστερες βελτιώσεις ανάλογα με την εξέλιξη της κοινωνικής και οικονομικής καταστάσεως των ΥΧΕ προς εκπλήρωση του σκοπού της συνδέσεως αυτής, όπως προβλέπεται με τη Συνθήκη.

Κατά την Επιτροπή, είναι τελικά καθοριστικό, για την τήρηση της Συνθήκης, το ότι το ισχύον καθεστώς για κάθε ΥΧΕ είναι συνολικά πλεονεκτικότερο από το αρχικά προβλεφθέν, σε συνάρτηση με τους επιδιωκόμενους στόχους. Η Επιτροπή συνάγει από αυτό ότι, κατά το μέτρο που με τις διατάξεις της αποφάσεως του Συμβουλίου παρέχεται στις ΥΧΕ ευρύτερο περιθώριο εκτιμήσεως για την επιβολή δασμών και φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος, αυτό είναι σύμφωνο με την εξουσία που έχει το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 136 της Συνθήκης.

Gordon Slynn
εισηγητής δικαστής